

Od 14. do 20. septembra 2019

Finančniki iz Združenega kraljestva najbolj pesimistični

Finančniki iz območja evra, ki so bili anketirani med 9. 9. in 16. 9., so bili podobno razpoloženi kot v predhodnem mesecu, pri čemer je ocena aktualnega stanja ostala na podobni (negativni) ravni kot v predhodnem mesecu, medtem ko se pričakovanja izboljšala na raven iz julija. To pomeni, da so še vedno pesimistični, vendar manj kot v predhodnem mesecu. Ameriški finančniki so obdržali optimizem glede aktualnega stanja, njihova pričakovanja pa so bila prav tako nizka. Zelo pesimistični so bili tudi v Združenem kraljestvu, predvsem zaradi negotovosti, kaj bi se lahko po 31. 10. (presečni datum za brexit) za njih spremenilo. Zanimiva je tudi anketa o verjetnosti, da bi konec 2020 z digitalno valuto (konkretno bitcoin) lahko legalno kupili kavo. V ZDA v to verjame vsak četrti finančnik, na Kitajskem vsak peti, v Nemčija pa le vsak 8. Glede gibanja cen nafte so mnenja svetovnih finančnikov povsem razdeljena (petina pričakuje rast, prav toliko padec), medtem ko jih kar 60 % meni, da bo funt proti evru še izgubljal. Dejavnosti, kjer je bil optimizem o poslovanju najvišji, so bile informacijska tehnologija, gradbeništvo, storitve, trgovina in telekomunikacije. Slabše poslovanje pričakujejo proizvodnja vozil, kovinska industrija, banke in zavarovalnice. Več na: <http://ftp.zew.de/pub/zew-docs/frep/102019.pdf>

Gradbena aktivnost pri stavbah se bo umirila

V avgustu 2019 je bilo v Sloveniji izdanih 462 dovoljenj za gradnjo stavb ali za 16 % manj kot v juliju 2019 in 15 % manj kot v avgustu 2018. 166 gradbenih dovoljenj je bilo izdanih za stanovanjske, 296 pa za nestanovanjske stavbe (prvih je bilo 22 % manj kot v juliju in 36 % manj kot v avgustu 2018, drugih pa za 12 % manj kot v juliju in 4 % več kot v avgustu 2018). Merjeno po površini je bil padec na medletni ravni podobno velik kot pri številu, kar pomeni, da se bo gradbena aktivnost pri stavbah kmalu morala začeti umirjati (izdano gradbeno dovoljenje običajno vpliva na opravljena gradbena dela z zamikom). Zmanjševanje števila gradbenih dovoljenj (merjeno po površini) se medletno krči že od junija-avgusta 2019. Realna vrednost opravljenih gradbenih del pri stavbah je bila v prvih sedmih mesecih tega leta večja za 7,2 % ter v zadnjih mesecih kaže znamenja umirjanja (manjše rasti).

Velik padec zaupanja slovenskih potrošnikov

Razpoloženje potrošnikov se je v septembru poslabšalo že drugi mesec zapored. Tokrat se je poslabšalo kar za 4 odstotne točke in je padlo na raven s konca leta 2016, medtem ko je bilo v letih 2017 in 2018 najvišje v celotnem obdobju, odkar ga spremljamo. Kljub poslabšanju je bilo še vedno višje od dolgoletnega povprečja (za 8 odstotnih točk). Poslabšale so se vrednosti vseh štirih kazalnikov, ki sestavljajo kazalnik zaupanja potrošnikov: pričakovanje glede števila brezposelnih za 6 odstotnih točk, glede gospodarskega stanja v državi za 5 odstotnih točk, glede varčevanja za 4 odstotne točke, glede finančnega stanja v gospodinjstvu pa za 2 odstotni točki. Ključen razlog za poslabšanje razpoloženja je iskati v več negativnih informacijah iz mednarodnega okolja, ki lahko potencialno prizadenejo tudi Slovenijo.

Cene pri slovenskih industrijskih proizvajalcev najbolj pod pritiskom v območju evra

Avgustovski podatki o cenah industrijskih proizvodov pri slovenskih proizvajalcih so pokazali, da so se povečali pritiski na končne cene proizvodov na tujem trgu, ki so bile medletno nižje za 1,5 % (v prvih osmih mesecih -0,1 %), od tega v območju evra za 1,8 % (izven območja evra za -0,8 %). Na domačem trgu so bile sicer višje za 1,9 %, kar pomeni, da so bili cenovni pritiski doma nižji. Verjetno je upad povpraševanja po evropskih izdelkih ter izguba vrednosti (depreciacija) juana ter turške lire proti evru vodila do večjega cenovnega pritiska na evropskem trgu, in sicer predvsem na segmentu kovin in kovinskih izdelkov.

Juljski podatki o slovenskem trgu dela pričakovano dobri

Juljska povprečna bruto plača pri pravnih osebah je bila medletno višja za 5,2 % (neto: +4,4 %). V sektorju država je bila njena rast še nekoliko višja, pri 6,1 %. Več kot 10-odstotna rast bruto plače je bila v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih in javni upravi, pri čemer je bila v prvi dejavnosti tudi sektorsko najnižja (1.205 EUR), medtem ko je bila v javnem sektorju 4. najvišja (za financami, energetiko in IKT dejavnostmi). Med regijami so plače najbolj porasle v obalno-kraški (+14 %) in jugovzhodni Sloveniji (+7 %), najmanj pa v gorenjski (+2,6 %) in podravske regiji (+3,8 %). Delovno aktivno prebivalstvo je julija štelo 894 tisoč oseb, kar je bilo 22 tisoč več medletno, in sicer predvsem na račun večjega števila zaposlenih. Samozaposlenih je bilo celo 360 manj, od tega 1.600 kmetov manj, medtem ko se je število samostojnih podjetnikov okrepilo za 1.360.

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

Rast gradbeništva v EU vse nižja

Julijski podatki o vrednosti opravljenih gradbenih del na nivoju EU so pokazali, da se upočasnjuje tudi ta pomembna komponenta gospodarske rasti. V območju evra je bila vrednost julija višja za 1,1 % (od tega pri stavbah za 1,2 % in pri gradbenih inženirskih objektih za 0,5 %), medtem ko je bila rast na nivoju EU-28 višja (+1,7 %), predvsem zaradi večje alokacije EU sredstev v gradbeno-inženirske objekte (+2,5 %). Več kot 30-odstotne rasti sta beležili Madžarska in Romunija, padec pa je bil prisoten le na Slovaškem (2. zaporedni mesec) in v Franciji.

OECD pričakovano bolj pesimističen

V četrtek, 19. 9., je OECD objavil jesensko napoved, kjer je znižal oceno svetovne gospodarske rasti za letošnje leto le na 2,9 %. Kar je pri tem pomembno, je višina revizije ali popravka rasti. Ta je bila najvišja za Avstralijo (le 1,7-odstotna rast v 2019), visoka pa še za Brazilijo (0,8 %), Indijo (5,9 %), Mehiko (0,5 %), Savdsko Arabijo (1,5 %) in Južnoafriško republiko (0,5 %). Padec mednarodne trgovine, zabeležen v 2. četrletju 2019, naj bi tako celo bolj prizadel države v razvoju, prav tako tiste, ki so velike proizvajalke surovin. Rast investicij v državah G20 (20 največjih gospodarstev na svetu) se je upočasnila le na 1 %, kar je bilo najnižje v treh letih. Tudi razpoloženje glede zaposlovanja se je precej poslabšalo. To je povsem skladno z negotovostmi, ki jih povzroča razplet trgovinske vojne. Pomemben je tudi nasvet večjim gospodarstvom: več državnih investicij, in sicer v gradbeno-inženirske objekte, kot so ceste, energetske objekti, čiščenje vod, telekomunikacijsko infrastrukturo in železnice.

Dogodki v tekočem tednu: indeksi nabavnih menedžerjev in gospodarska klima v Sloveniji

V ponedeljek, 23. 9., bo Markit objavil redni mesečni proizvodni indeks nemških nabavnih menedžerjev PMI, ki naj bi bil celo nekoliko slabši od predhodnega meseca (43,5). Drugi deli nemškega gospodarstva so v boljši formi, zato naj bi kompozitni indeks celo porasel na 51,7. V Sloveniji bo objavljen indeks cen stanovanjskih nepremičnin v drugem četrletju, pri čemer pričakujemo umiranje rasti. V torek, 24. 9., bo objavljen nemški kazalnik poslovne klime IFO, ki naj bi ostal na podobni ravni kot v predhodnem mesecu. V ZDA bo razkrita rast cen stanovanjskih nepremičnin (pričakuje se +2,1-odstotna rast) in zaupanje potrošnikov. V Sloveniji bo objavljen kazalnik gospodarske klime, ki naj bi se pričakovano še nekoliko znižal. V četrtek, 26. 9., bo v ZDA objavljen podatek o novih prosilcih za denarno pomoč v primeru brezposelnosti, pri čemer naj bi se to število še naprej zmanjševalo. V Sloveniji bodo objavljeni julijski podatki o gibanju prihodkov pri storitvah. V petek, 27. 9., bo gibanje naročil pri investicijskem blagu (brez letal) v ZDA pokazalo najverjetneje simbolično rast.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Napoved 1: 80-odstotna, da bo septembrski nemški proizvodni PMI med 43 in 45, kompozitni pa med 51,4 in 51,9 (NOVO).

Napoved 2: 70-odstotna verjetnost za medletno rast cen rabljenih stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji v 2. četrletju 2019 med 7 in 9 % (NOVO).

Napoved 3: 40-odstotna verjetnost za uvedbo ameriških carin na določene evropske izdelke do konca 2019 (20 o. t. nižje).